

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

YSTADEGAU, DOGFENNU

Ystadegau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi: Gorffennaf i Medi 2023

Y datganiad ystadegol chwarterol ar gyfer Treth Gwarediadau Tirlenwi a gyhoeddir gan Awdurdod Cyllid Cymru. Mae'r data'n cynnwys y pwysau a'r dreth sy'n ddyledus ar wastraff sy'n cael ei waredu i safleoedd tirlenwi.

Cyhoeddwyd gyntaf: 16 Tachwedd 2023

Diweddarwyd ddiwethaf: 16 Tachwedd 2023

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Cynnwys

Cyflwyniad

Prif bwyntiau

Sylw'r ystadegydd

Dadansoddiad

Dulliau a ddefnyddiwyd yn y datganiad hwn

Manylion cyswllt

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Cyflwyniad

Mae Treth Gwarediadau Tirlenwi yn dreth ar waredu gwastraff i dirlenwi, a chodir y dreth yn ôl pwysau. Mae 17 o **weithredwyr safleoedd tirlenwi awdurdodedig** yn cwmpasu 20 safle. Mae gweithredwyr safleoedd tirlenwi yn talu'r treth. Diben y dreth yw lleihau faint o wastraff sy'n mynd i safleoedd tirlenwi annog dulliau llai niweidiol o reoli gwastraff fel ailgylchu a llosgi.

Mae Llywodraeth Cymru wedi gosod **cyfraddau treth** sy'n cyfateb i'r rhai yng ngweddill y DU ar gyfer blynyddoedd ariannol 2018-19 i 2023-24.

Gall fod amrywiadau a rhai effeithiau tymhorol ond yn gyffredinol, disgwylir y bydd pwysau'r gwastraff sy'n cael ei anfon i safleoedd tirlenwi yn lleihau dros amser.

Mae ystadegau Treth Gwarediadau Tirlenwi'n ffynhonnell ddata werthfawr ar lefel y gwastraff sy'n cael ei dirlenwi. Mae gan y Dreth Gwarediadau Tirlenwi rôl bwysig yng nghynllun Llywodraeth Cymru ar gyfer cyflawni **allyriadau sero net**.

Rhagweld refeniw'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi ar gyfer Cymru yn y dyfodol yw defnydd pwysig o ystadegau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi yw. Mae'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol yn cynhyrchu **rhagolygon Treth Gwarediadau Tirlenwi** i gyd-fynd â chyllidebau Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU.

Ein **polisi cyhoeddiad ystadegol** yn esbonio'r Polisiâu a gweithdrefnau sydd gennym ar waith ar gyfer cyhoeddi ystadegau swyddogol. Rydym yn cyhoeddi **rhestr o'r swyddi** sydd â mynediad i'r hystadegau cyn iddyn nhw gael eu rhyddhau, gan gynnwys ar gyfer Treth Trafodiadau Tir.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegau-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Prif bwyntiau

Nid yw'r holl ddadansoddiadau yn y datganiad hwn yn cynnwys **gwarediadau heb eu hawdurdodi**. Mae Awdurdod Cyllid Cymru wedi casglu swm bach iawn o dreth yn ymwneud â gwarediadau anawdurdodedig. Oherwydd y nifer fach o achosion treth a gwblhawyd hyd yn hyn, nid yw'n bosibl cyhoeddi unrhyw ystadegau sy'n ymwneud â gwarediadau anawdurdodedig eto. Byddwn yn parhau i adolygu ein dull o gyhoeddi ystadegau gwarediadau anawdurdodedig yn natganiadau'r dyfodol.

O ran gwastraff a waredwyd i safleoedd tirlenwi yn y cyfnod Gorffennaf i Fedi 2023:

- Bu 273 mil tonnell o warediadau awdurdodedig. Mae hyn yn lleihad o 20% o'i gymharu â'r un cyfnod yn 2022. Gwelwyd gostyngiadau ar gyfer pob un o'r gwarediadau sef y gyfradd safonol, y gyfradd is a gwarediadau â rhyddhad neu ddisgownt, gyda'r gostyngiad mwyaf i'w weld mewn gwarediadau cyfradd safonol.
- Roedd y gwarediadau hyn yn golygu bod £7.8 miliwn o dreth yn ddyledus. Dyma'r 36% yn is na'r treth yn ddyledus ar gyfer yr un cyfnod in 2022. Ymhlith y rhesymau posibl am y duedd hon mae:
  - effeithiau polisi amgylcheddol sy'n annog dulliau llai niweidiol o reoli gwastraff megis ailgylchu a llosgi
  - amrywioldeb yng nghyfaint y gwarediadau ar safleoedd penodol lle mae'r celloedd tirlenwi yn llawn neu bron yn llawn, a rhai safleoedd tirlenwi yn nesáu at ddiwedd eu hoes
- Efallai bod tystiolaeth o batrwm tymhorol yn y data. Mae dyddiau byrrach misoedd y gaeaf yn ffactor o bosib yn lefel y gwarediadau.
- Cyfrifodd gronynnau mân am 49% o bwysau'r gwastraff a waredwyd ar y gyfradd is y ffigwr chwarterol mwyaf a welwyd hyd yma. Roedd pridd a cherrig i gyfrif am 21%, y ffigwr chwarterol lleiaf a welwyd hyd yma. Nid yw'n glir a fydd patrwm tymhorol yn dod i'r amlwg yn y data hwn, a byddwn yn

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

parhau i fonitro hyn yn y dyfodol.

- Roedd pum gweithredwr safle tirlenwi yn cyfrif 84% yr holl dreth yn ddyledus.

Nôl i dop y dudalen

Sylw'r ystadegydd

Gwnaeth Adam Al-Nuaimi, Pennaeth Dadansoddi Data yn Awdurdod Cyllid Cymru, sylw ar yr ystadegau hyn:

“ Gostyngodd y Dreth Gwarediadau Tirlenwi a oedd yn ddyledus ar gyfer Gorffennaf i Fedi 2023 dros draean o'r un cyfnod yn 2022, yn bennaf oherwydd gostyngiad mawr mewn gwarediadau cyfradd safonol.

“ Gostyngodd pwysau cyffredinol y gwastraff a waredwyd o bumed o'i gymharu â'r flwyddyn flaenorol, gyda gostyngiadau i'w gweld ar gyfer gwarediadau ar y gyfradd safonol a'r gyfradd is, a gwarediadau wedi'u rhyddhau neu wedi'u disgowntio.

“ Amser a ddengys a fydd y tueddiadau newydd hyn yn parhau. ”

Nôl i dop y dudalen

Dadansoddiad

Nid yw'r holl ddadansoddiadau yn y datganiad hwn yn cynnwys **gwarediadau heb eu hawdurdodi**. Mae Awdurdod Cyllid Cymru wedi casglu swm bach iawn o dreth yn ymwneud â gwarediadau anawdurdodedig. Oherwydd y nifer fach o achosion treth a gwblhawyd hyd yn hyn, nid yw'n bosibl cyhoeddi unrhyw

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

ystadegau sy'n ymwneud â gwarediadau anawdurdodedig eto. Byddwn yn parhau i adolygu ein dull o gyhoeddi ystadegau gwarediadau anawdurdodedig yn natganiadau'r dyfodol.

Mae'r dadansoddiad yn y datganiad hwn yn cynnwys rhai cywiriadau ystadegol sydd wedi'u cymhwyso. Mae'r rhesymau pam ein bod yn gwneud cywiriadau ystadegol yn cynnwys:

- pan fyddwn yn gwybod bod gwybodaeth ar ffurflen dreth yn anghywir a'n bod yn aros i ddiwygiad y trethdalwr gael ei gyflwyno i ni
- pan fo diwygiad y trethdalwr yn cael ei adolygu gan dîm gweithrediadau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi i weld a yw'n ddilys, gallwn wneud cywiriadau ystadegol er mwyn dadwneud effaith y diwygiad yn ein hystadegau

Mae Tabl 1 isod yn dangos newidiadau canrannol ar gyfer y chwarter diweddaraf yn erbyn yr un cyfnod flwyddyn ynghynt. Mae rhai newidiadau canrannol yn fawr gan eu bod yn seiliedig ar niferoedd bach, felly mae angen bod yn ofalus wrth ddehongli unrhyw newidiadau canrannol mawr a ddangosir.

Tabl 1: Pwysau o wastraff a waredwyd i safleoedd tirlenwi, treth yn ddyledus, a'r newid o ganran o'r gwerth blaenorol blwyddyn ynghynt

	Gor i Med 2022	Gor i Med 2023 [dros dro]	Newid o ran %
Pwysau a waredwyd [mil tunnell]			
Cyfradd safonol	119	72	-40%
Cyfradd is, of which:	157	144	-8%

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

	Gor i Med 2022	Gor i Med 2023 [dros dro]	Newid o ran %
Deunydd dirwyon [nodyn 1]	63	70	11%
Priddoedd a cherrig [nodyn 2]	50	30	-40%
Teils, brics, concriid, a serameg [nodyn 2]	22	18	-18%
Arall cyfradd is [nodyn 2]	22	26	16%
Rhyddhad neu ddisgownt [nodyn 3]	65	58	-11%
Cyfanswm	341	273	-20%
Treth yn ddyledus [£ miliwn]			
Cyfradd safonol	11.8	7.3	-38%
Cyfradd is	0.5	0.5	-5%
Cyfanswm	12.3	7.8	-36%
Swm y dreth a ryddhawyd [nodyn 4]	0.2	0.2	-7%

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Tabl 2: Treth ddyledus ar wastraff a waredwyd i safleoedd tirlenwi, yn ôl blwyddyn cafwyd gwared a wastraff [nodyn 5]

Treth yn ddyledus [£ miliwn]

	Cyfradd is	Cyfradd safonol	Cyfanswm	Swm y dreth a ryddhawyd [nodyn 4]
2018-19	1.5	46.8	48.3	0.9
2019-20	1.3	35.8	37.2	0.2
2020-21	1.6	30.4	32.0	0.3
2021-22	1.8	43.3	45.1	0.3
2022-23	1.8	40.4	42.1	0.7
2023-24 [hyd yn hyn] [p]	1.0	15.2	16.1	0.4

Ffynnhonnell: [Ystadegau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi yn ôl cyfnod adrodd, cyfradd treth a mesur ar StatsCymru](#)

[Nodyn 1] Darnau mân o ddeunydd a gynhyrchir gan broses fecanyddol o drin gwastraff yw gronynnau mân. Rhaid i weithredwyr safleoedd tirlenwi sicrhau bod meini prawf penodol yn cael eu bodloni er mwyn i'r deunydd gael ei drin fel gronynnau cymwys ar y gyfradd dreth is. Gweler yr eirfa am ragor o wybodaeth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

[Nodyn 2] Mae'r data ar gyfer y categorïau hyn yn cynrychioli deunyddiau gronynnau mân nad ydynt yn gymwys, wedi'i grwpio yn ôl cod y Rhestr Wastraffoedd (LoW). Mae'r grwpiau a ddefnyddir ar gyfer y tri chategori hyn i'w gweld ar ein tudalen geirfa.

[Nodyn 3] Mae hyn yn cynnwys pwysau dŵr a dynnwyd o wastraff a waredwyd, ar gyfradd sero, a phwysau'r holl wastraff sy'n destun unrhyw ryddhad Treth Gwarediadau Tirlenwi.

[Nodyn 4] Dyma'r gostyngiad mewn treth o ganlyniad i'r ceisiadau am ryddhad. Nid yw'r swm yn cynnwys unrhyw elfen am ddisgownt dŵr, nad yw'n cael ei drethu.

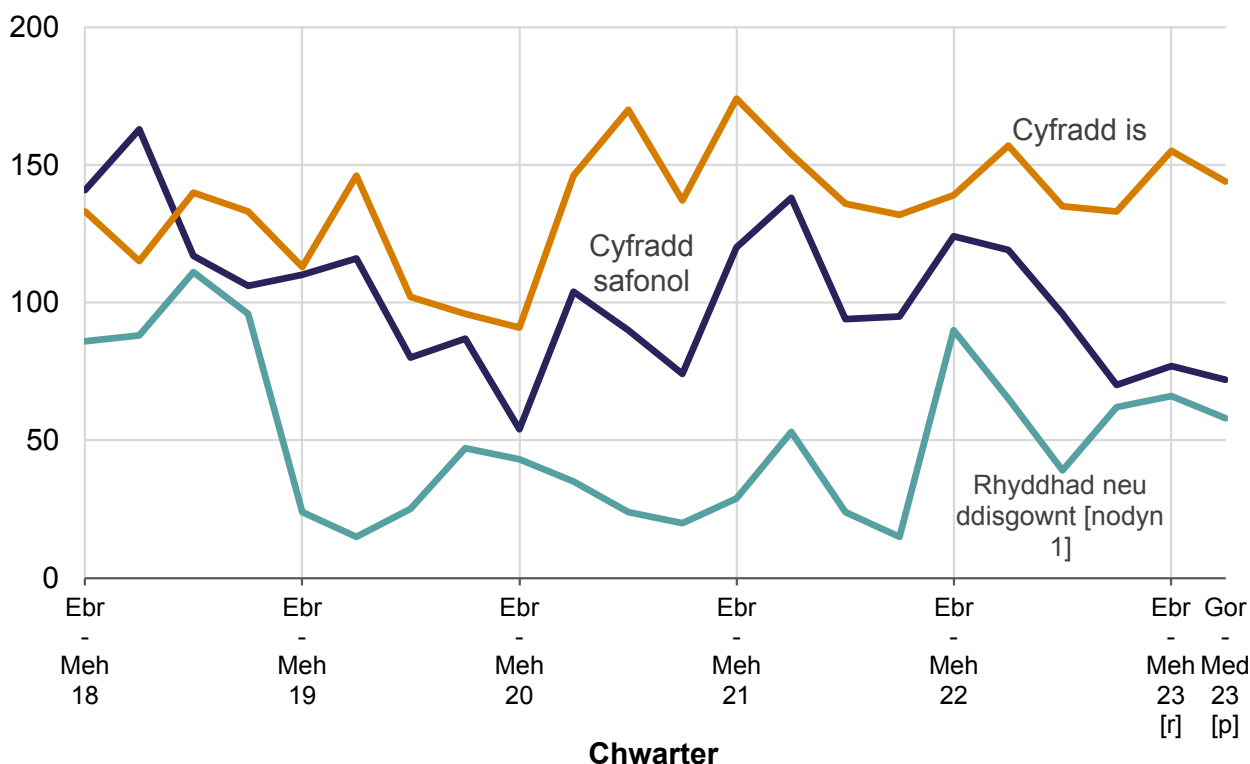
Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Ffigur 1: Pwysau o wastraff a waredwyd i safleoedd tirlenwi, yn ôl cyfradd treth a chwarter

Pwysau a waredwyd
[mil tunnell]

Disgrifiad o Ffigur 1: Mae'r siart llinell yn dangos, ers mis Ebrill 2018, bod amrywiadau tymhorol wedi'u gweld yn gyffredinol ym mhwsau chwarterol gwarediadau cyfradd safonol, ond gyda gostyngiadau sylweddol yn y tri chwarter diweddaraf o'i gymharu â'r un cyfnodau flwyddyn ynghynt. Amrywiodd gwarediadau cyfradd is, gan ymddangos fel pe na bai'n dilyn unrhyw batrwm gosodedig, tra bod gwarediadau wedi'u rhyddhau a'u disgowntio'n gyffredinol isel yn y tair blynedd flaenorol cyn y niferoedd uwch yn gyffredinol a welwyd ers Ebrill 2022.

Ffynhonnell: [Ystadegau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi yn ôl cyfnod adrodd](#),

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegau-r-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

cyfradd treth a mesur ar StatsCymru

[Nodyn 1] Mae hyn yn cynnwys pwysau dŵr a dynnwyd o wastraff a waredwyd, ar gyfradd sero, a phwysau'r holl wastraff sy'n destun unrhyw ryddhad Treth Gwarediadau Tirlenwi.

[p] Mae'r gwerthoedd ar gyfer Gorffennaf i Fedi 2023 yn rhai dros dro a byddant yn cael eu diwygio mewn cyhoeddiad yn y dyfodol.

[r] Mae'r gwerthoedd ar gyfer Ebrill i Fehefin 2023 wedi cael eu diwygio yn y cyhoeddiad hwn.

Mae Tabl 1 yn dangos bod yn Ngorffennaf i Fedi 2023, roedd 273 mil tunnell o warediadau awdurdodedig. Mae hyn 20% yn is na'r un cyfnod yn 2022.

O fewn y cyfanswm hwn, roedd 72 mil tunnell o warediadau ar y gyfradd safonol. Mae hyn 40% yn is na'r un cyfnod yn y blwyddyn ynghynt a'r gwerth chwarterol ail isaf a welwyd hyd yma, oni bai am 2020-21 a gafodd ei effeithio'n fawr gan y pandemig coronafeirws (COVID-19).

Mae'r rhesymau posibl dros y gostyngiad sylweddol o flwyddyn ynghynt yn cynnwys:

- effeithiau polisi amgylcheddol sy'n annog dulliau llai niweidiol o reoli gwastraff megis ailgylchu a lloggi
- amrywioldeb yng nghyfaint y gwarediadau ar safleoedd penodol lle mae celloedd tirlenwi yn llawn neu bron yn llawn, a rhai safleoedd tirlenwi yn nesáu at ddiwedd eu hoes

Mae tîm gweithrediadau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi'n parhau i ymgysylltu â gweithredwyr safleoedd tirlenwi er mwyn deall y rhesymau dros dueddiadau ac i gefnogi sylwebaeth yn y dyfodol.

Roedd y 144 mil o dunelli a waredwyd ar y gyfradd is 8% yn is nag yn

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Gorffennaf i Fedi 2022. Mae'r esboniad o dan Siart 1c yn dadansoddi'r categorïau o fewn data cyfradd is sy'n cyfrannu at y duedd hon.

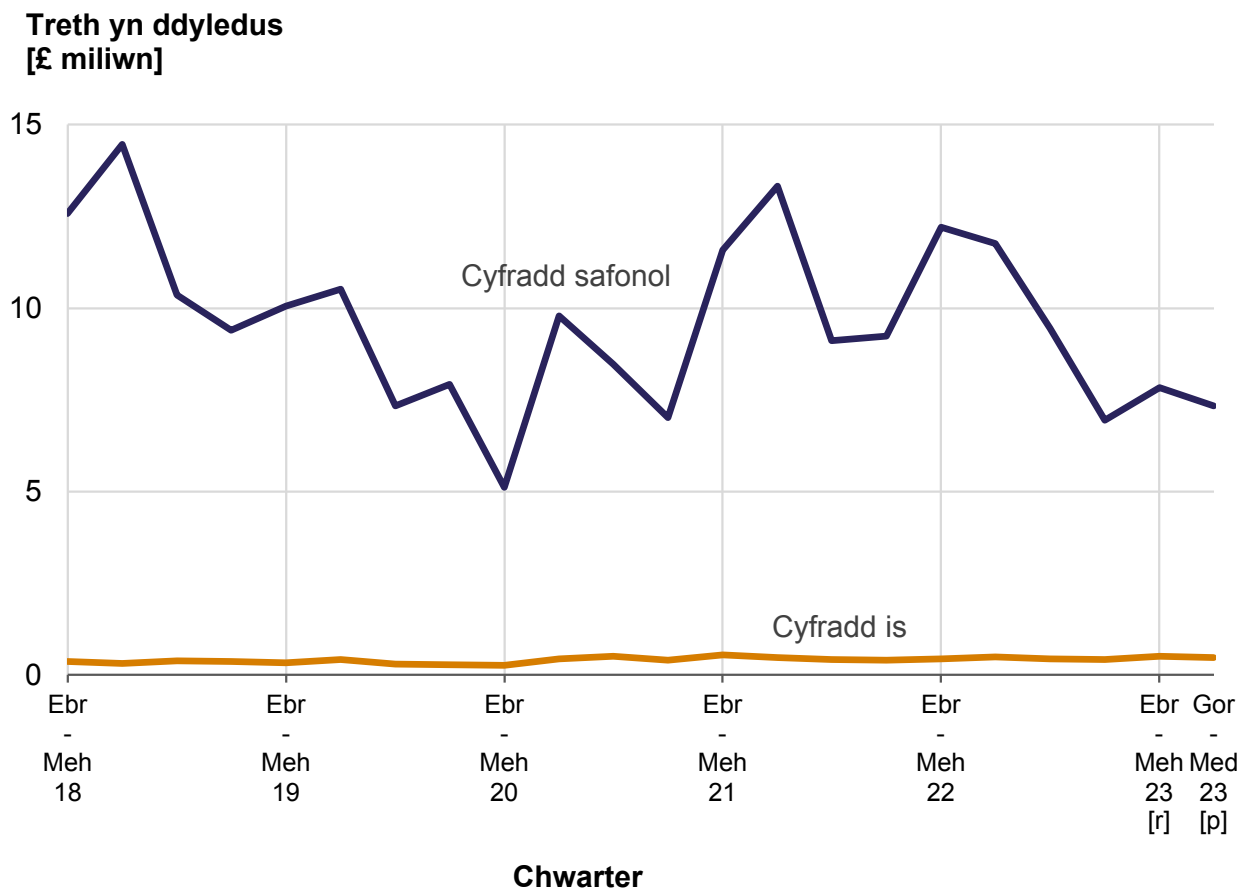
Yn Gorffennaf i Fedi 2023, roedd y 58 mil tunnell o warediadau wedi'u rhyddhau neu disgowntio yn is na'r 65 mil tunnell a welwyd yn yr un chwarter flwyddyn ynghynt ond roedd yn parhau i fod yn uwch nag ym mhob un o chwarteri'r tair blynedd o Ebrill 2019 i Fawrth 2022. Mae lefel y gwastraff wedi'i ryddhau neu ddisgowntio wedi amrywio'n fawr dros amser. Nid yw'n syml pennu a fydd symiau tebyg o wastraff wedi'i ryddhau neu ddisgowntio yn codi neu'n gostwng yn y dyfodol.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Ffigur 2: Treth ddyledus ar wastraff a waredwyd i safleoedd tirlenwi, yn ôl cyfradd treth a chwarter

Disgrifiad o Ffigur 2: Mae'r siart llinell yn dangos bod treth chwarterol oedd ddyledus o warediadau cyfradd safonol yn dilyn tuedd dymhorol debyg i bwysau'r gwarediadau a ddangosir yn y siart blaenorol. Roedd y dreth a oedd yn ddyledus o warediadau cyfradd is yn amrywio rhwng £0.3 miliwn a £0.5 miliwn bob chwarter.

Ffynhonnell: [Ystadegau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi yn ôl cyfnod adrodd, cyfradd treth a mesur ar StatsCymru](#)

[p] Mae'r gwerthoedd ar gyfer Gorffennaf i Fedi 2023 yn rhai dros dro a byddant

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegau-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

yn cael eu diwygio mewn cyhoeddiad yn y dyfodol.

[r] Mae'r gwerthoedd ar gyfer Ebrill i Fehefin 2023 wedi cael eu diwygio yn y cyhoeddiad hwn.

Arweiniodd y gwarediadau hyn ar gyfer Gorffennaf i Fedi 2023 at £7.8 miliwn o dreth yn ddyledus. Mae hyn 36% yn is na'r un cyfnod yn 2022. Roedd y duedd hon yn bennaf oherwydd y gostyngiad o 40% ym mhwyysau gwarediadau cyfradd safonol dros yr un cyfnod. Disgrifir y tueddiadau ym mhwyysau'r gwastraff a waredwyd a rhai rhesymau posibl am hyn yn Ffigur 1.

Efallai bod tystiolaeth o batrwm tymhorol yn y data, gyd dyddiau byrrach misoedd y gaeaf yn ffactor o bosib yn lefel y gwarediadau.

Ar gyfer Gorffennaf i Fedi 2023, roedd y 5 gweithredwr safle tirlenwi oedd yn talu'r swm mwyaf o dreth i gyfrif am 84% yr holl dreth a dalwyd. Mewn chwarterau cyn hyn, mae'r ffigur wedi amrywio rhwng 80% a 90%.

Nid yw'r swm treth a ryddhawyd yn cael ei ddangos ar y siart ond mae wedi amrywio o ychydig iawn hyd at £0.3 miliwn bob chwarter. £0.2 miliwn oedd y gwerth hwn yn Ngorffennaf i Fedi 2023.

Diwygiadau i bwysau'r gwastraff a warediwyd a'r dreth oedd yn ddyledus ar gyfer Ebrill i Fehefin 2023

Fel y disgrifir yn [adran dulliau'r datganiad hwn](#), mae ein prosesau amcangyfrif yn arwain at ddiwygio amcangyfrifon dros dro a wnaethpwyd ar gyfer y chwarter diweddaraf fel mater o drefn yn rhifyn nesaf y datganiad ystadegol. Fel arfer, mae'r diwygiadau hyn yn gymharol fach.

O'i gymharu ag amcangyfrifon a gyhoeddwyd yn ein datganiad ystadegol blaenorol, rydym wedi diwygio data Ebrill i Fehefin 2023 fel a ganlyn:

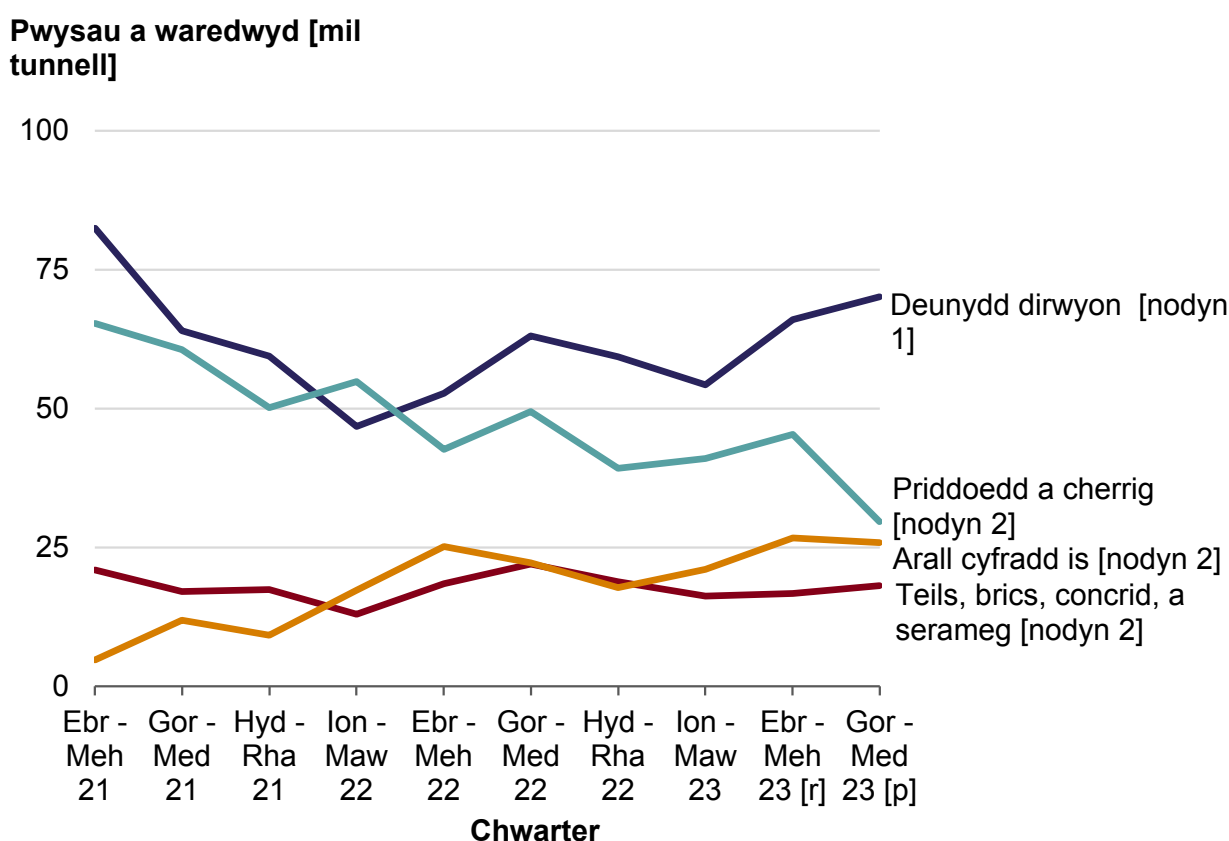
Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- pwysau gwastraff a waredwyd ar y gyfradd safonol wedi'i ddiwygio i fyny o 76 mil tunnell i 77 mil tunnell
- pwysau gwastraff a waredwyd ar y gyfradd is wedi'i ddiwygio i lawr o 157 mil tunnell i 155 mil tunnell
- roedd cyfanswm y dreth a oedd ddyledus yn ddigyfnewid yn £8.3 miliwn

Ffigur 3: Pwysau o wastraff cyfradd is a waredwyd i safleoedd tirlenwi, yn ôl math o wastraff a chwarter

Disgrifiad o Ffigur 3: Yn Ngorffennaf i Fedi 2023, mae'r siart llinell yn dangos bod, pwysau'r deunydd gronynnau mân a waredwyd yn ychydig is na'r un chwarter flwyddyn ynghynt ac yn uwch na phob chwarter arall ac eithrio Ebrill i Fehefin 2021. Roedd pwysau'r pridd a'r cerrig a waredwyd yn sylweddol is nag yn yr un chwarter flwyddyn ynghynt. Roedd pwysau'r gwastraff a waredwyd a

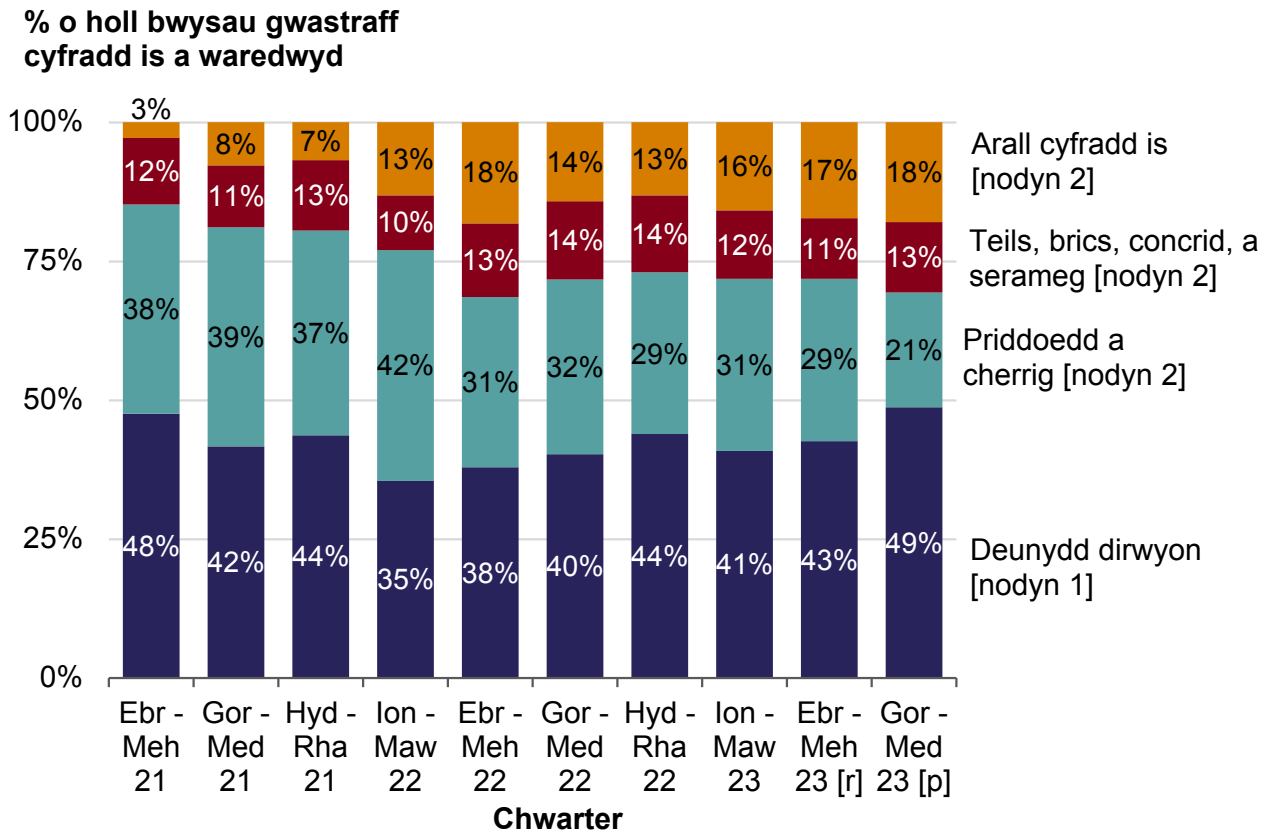
Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

ddosbarthwyd fel 'concrit, brics,' teils a serameg' a 'chyfradd is arall' ar lefel is na'r ddau categori a grybwyllwyd yn gynharach.

Ffigur 4: Pwysau o wastraff cyfradd is a waredwyd i safleoedd tirlenwi, yn ôl math o wastraff a chwarter

Disgrifiad o Ffigur 4: Mae'r siart bar yn dangos, yn Ngorffennaf i Fedi 2023, bod canran y pwysau cyfradd is a gyfrifwyd fel deunydd gronynnau mân oedd y gwerth chwarterol uchaf a welwyd hyd yn hyn, sef bron i hanner. Ar gyfer priddoedd a cherrig, roedd y gwerth pwynt canran y canran oedd y gwerth chwarterol isaf a welwyd hyd yma, sef ychydig dros un rhan o bump.

Ffynhonnell: [Ystadegau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi yn ôl cyfnod adrodd, cyfradd treth a mesur ar StatsCymru](#)

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegau-r-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfrain](#).

[Nodyn 1] Darnau mân o ddeunydd a gynhyrchir gan broses fecanyddol o drin gwastraff yw gronynnau mân. Rhaid i weithredwyr safleoedd tirlenwi sicrhau bod meini prawf penodol yn cael eu bodloni er mwyn i'r deunydd gael ei drin fel gronynnau cymwys ar y gyfradd dreth is. Gweler y [tudalen geirfa](#) am ragor o wybodaeth.

[Nodyn 2] Mae'r data ar gyfer y categorïau hyn yn cynrychioli deunyddiau gronynnau mân nad ydynt yn gymwys, wedi'i grwpio yn ôl cod y Rhestr Wastraffoedd (LoW). Mae'r grwpiau a ddefnyddir ar gyfer y tri chategori hyn i'w gweld ar ein [tudalen geirfa](#).

[p] Mae'r gwerthoedd ar gyfer Gorffennaf i Fedi 2023 yn rhai dros dro a byddant yn cael eu diwygio mewn cyhoeddiad yn y dyfodol.

[r] Mae'r gwerthoedd ar gyfer Ebrill i Fehefin 2023 wedi cael eu diwygio yn y cyhoeddiad hwn.

Roedd Tabl 1 yn gynharach yn y datganiad yn dangos bod 70 mil tunnell o ddeunydd gronynnau mân wedi'i waredu Gorffennaf i Fedi 2023 ar y gyfradd dreth is. Mae hyn 11% yn uwch na'r un cyfnod y flwyddyn flaenorol. Ar gyfer pwysau priddoedd a cherrig a waredwyd ar y gyfradd dreth is, bu gostyngiad o 40% o'r un chwarter flwyddyn ynghynt, i 30 mil o dunelli.

Ers Ebrill 2021, mae Ffigur 4 yn dangos bod canran chwarterol y gwastraff cyfradd is sy'n ronynnau mân yn amrywio o 35% i 48%. Gwelwyd y gwerthoedd isaf ac uchaf ym Ionawr i Fawrth 2022 ac y chwarter hyn, Gorffennaf i Fedi 2023, yn y drefn honno.

Ers Ebrill 2021, roedd canran chwarterol y gwastraff cyfradd is oedd yn briddoedd a cherrig yn amrywio o 21% i 42%. Gwelwyd y gwerthoedd isaf ac uchaf yn y chwarter hyn, Gorffennaf i Fedi 2023, ac Ionawr i Fawrth 2022 yn y drefn honno.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Cododd canran y gwarediadau cyfradd is a ddsbarthwyd fel 'arall' o 3% yn Ebrill i Fehefin 2021 i 18% yn Ebrill i Fehefin 2022 ac eto yn Ngorffennaf i Fedi 2023. Amrywiodd y gwerth hwn o 13% i 18% ym mhob un o'r 7 chwarter diwethaf. Mewn datganiadau yn y dyfodol, byddwn yn parhau i adolygu a allwn ddarparu mwy o fanylion am y categori hwn os bydd y canran yn codi.

Gyda dim ond ychydig o flynyddoedd o ddata hyd yn hyn, nid yw'n glir a fydd unrhyw batrymau tymhorol yn y ganran hon. Byddwn yn parhau i fonitro hyn mewn datganiadau yn y dyfodol.

Tabl 3: Canran y deunydd gronynnau mân cyfradd is a dderbyniwyd o dan bob cod Rhestr Wastraffoedd (LoW) perthnasol, Ebrill 2021 i Fedi 2023

Cod Rhestr Wastraffoedd	Disgrifiad	Canran
19 12 12	Gwastraff arall (gan gynnwys cymysgedd o ddeunyddiau) o drin gwastraff yn fecanyddiol ar wahân i'r hyn sy'n 19 12 11	80%
19 12 09	Mwynau (e.e. tywod, cerrig)	20%
17 05 04	Pridd a cherrig ar wahân i'r hyn sy'n 17 05 03	0%

Yn blaenorol, rydym wedi derbyn cais i ddadansoddi data ar gyfer deunydd gronynnau mân cyfradd is yn ôl cod Rhestr Wastraffoedd. Yna gwnaethom ddechrau cyhoeddi'r tabl hwn yn rhifyn Hydref i Ragfyr 2022 y datganiad hwn. Yn y datganiadau ers, rydym wedi diweddarau'r canrannau bras hyn i gynnwys data ar gyfer y chwarter diweddaraf, ni arweiniodd hyn at unrhyw newid yn y canrannau. Byddwn yn parhau i ddiweddarau'r canrannau hyn mewn modd debyg yn y dyfodol.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Derbyniadau o Dreth Gwarediadau Tirlenwi

Hefyd, rydym yn cyhoeddi data derbyniadau chwarterol ar gyfer y Dreth Gwarediadau Tirlenwi ar StatsCymru. Mae data hyn yn seiliedig ar y dyddiad y cafwyd y taliad, a elwir yn 'ar sail arian parod' weithiau.

Ystadegau'r Dreth Gwarediadau Tirlenwi ar dreth a dalwyd, ar StatsCymru

Mae'r data yma ychydig yn arferol wahanol i'r data treth sy'n ddyledus. Mae hyn oherwydd bod yr union gyfnodau cyfrifyddu y cytunwyd arnynt gyda'r gweithredwyr Treth Gwarediadau Tirlenwi a'r dyddiadau talu sy'n deillio o hynny yn dylanwadu ar y tueddiadau yma. Gall hyn olygu bod taliadau'n disgyn mewn gwahanol chwarteri i'r gweithgareddau perthnasol. Yn gyffredinol, mae ffigurau derbyniadau arian parod yn cyd-fynd yn fras â'r cyfanswm sy'n ddyledus ar gyfer y chwarter blaenorol. Bydd data derbyniadau arian:

- yn cynnwys symiau bach iawn o gosbau a llog a dalwyd mewn perthynas â Threth Gwarediadau Tirlenwi
- ni fydd yn cynnwys swm bach o Treth Gwarediadau Tirlenwi heb ei dalu, yr ydym yn ei reoli drwy ein prosesau rheoli dyledion

Addasiadau cyfrifo sydd wedi'u gwneud mewn blwyddyn wahanol i'r un y gwaredwyd y gwastraff ynddi

Yn y daenlen a gyhoeddwyd ar y dudalen bigion, mae Tabl 3 yn cynnwys manylion yr addasiadau a wnaed er mwyn adlewyrchu gwastraff a waredwyd mewn un flwyddyn ond y rhoddwyd cyfrif amdano mewn blwyddyn wahanol yng nghyfrifon ariannol Awdurdod Cyllid Cymru. Gall hyn ddigwydd pan fydd gweithredwr safle tirlenwi yn rhoi gwybod am welliant trethdalwr i'r gwarediadau. Mewn rhai sefyllfaoedd gall y gwelliannau hyn gael eu derbyn, neu arwain at **ymholiad**, ac wedi hynny gellir eu cadarnhau, eu gwrthod neu wrthdroi'r

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Evch i <https://www.llyw.cymru/ystadegau-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

gwelliant (os oedd wedi'i dderbyn yn flaenorol). Gall yr holl senarios hyn arwain at addasiadau cyfrifyddu. Gall y sefyllfa gael ei chymhlethu ymhellach gan **apêl i'r tribiwnlys** ac at oedi pellach o ran cyfrifyddu. Gellir gwneud addasiadau cyfrifyddu pan fo ansicrwydd a fydd treth yn ddyledus yn y pen draw, cyn i ganlyniad unrhyw apêl i'r tribiwnlys gael ei benderfynu.

Yn y rhifyn hwn o'r datganiad, rydym wedi diweddarau'r data yn Nhabl 3 y daenlen i adlewyrchu sut y gellid addasu'r ystadegau sydd wedi'u cyhoeddi i gyfateb â chyfrifon Awdurdod Cyllid Cymru 2022-23.

Addasiadau cyfrifo sydd wedi'u gwneud mewn blwyddyn wahanol i'r un y gwardwyd y gwastraff ynddi (Taenlen Ddogfen Agored, 14 KB)

Nôl i dop y dudalen

Dulliau a ddefnyddiwyd yn y datganiad hwn

Amcangyfrifon ar gyfer gweithredwyr sydd â chyfnodau cyfrifyddu ansafonol

Mae gan y rhan fwyaf o weithredwyr safleoedd tirlenwi yn adrodd i Awdurdod Cyllid Cymru yn defnyddio **cyfnodau cyfrifyddu safonol**. Mae'r rhain yn cydfynd â diwedd ein chwarteri adrodd.

Mae nifer fach o weithredwyr safleoedd tirlenwi yn defnyddio dyddiadau dechrau a gorffen gwahanol ar gyfer adrodd i Awdurdod Cyllid Cymru. Rydym yn egluro yma sut yr ydym yn ymdrîn â'r mater hwn wrth gynhyrchu amcangyfrifon ar gyfer y chwarteri adrodd cyfredol a blaenorol.

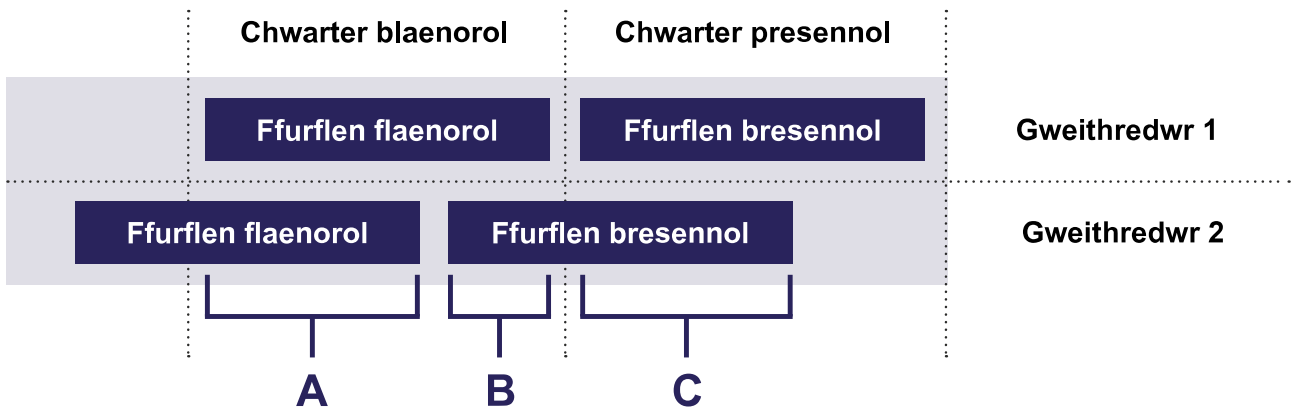
Yn yr eisampl yn ddangos yr isod:

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

- mae gan Weithredwr 1 gyfnod cyfrifyddu safonol
- mae Gweithredwr 2 wedi cytuno ar gyfnod cyfrifyddu gwahanol gydag Awdurdod Cyllid Cymru. Mae amser cychwyn a gorffen yn wahanol i'n chwarteri adrodd yn ôl safonol

Mae'r diagram yn dangos llinell amser y ffurflen flaenorol a'r ffurflen ddiweddaraf ar gyfer Gweithredwyr 1 a 2. Mae llythrennau A, B ac C yn dynodi rhannau o'r ffurflen flaenorol a'r diweddaraf ar gyfer Gweithredwr 2 a sut mae'r rhain yn cael eu defnyddio wrth gyfrifo.

A + B: Defnyddir dwy ran o dair o'r ffurflen flaenorol ac un ran o dair o'r ffurflen ddiweddaraf i roi amcangyfrifon ar gyfer y chwarter blaenorol.

C: Caiff cyfran y ffurflen sy'n rhoi sylw i'r cyfnod diweddaraf ei chodi i roi amcangyfrifon ar gyfer y chwarter cyfredol. Mae'r codi'n digwydd ar sail pro rata o ran nifer y dyddiau yn y chwarter presennol sy'n berthnasol i'r ffurflen.

Rhyddhad a disgowntiau

Yn ein [gwybodaeth am ansawdd](#), rydym yn disgrifio sut y gwnaethom gyflwyno ffurflen dreth newydd o Ebrill 2021. Yn y ffurflen newydd, mae gweithredwyr safleoedd tirlenwi yn cofnodi unrhyw wastraff [wedi'i ryddhau](#) ac unrhyw

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

ddisgownt dŵr mewn rhannau ar wahân o'r ffurflen. Yn y datganiad hwn, rydym yn cyfuno'r ddau gategori hyn i gyflwyno categori 'wedi'i ryddhau neu'i ddisgowntio'.

Yn y ffurflen dreth flaenorol, byddai gweithredwyr safleoedd tirlenwi yn cofnodi gwastraff wedi'i ryddhau fel gwastraff cyfradd is i ddechrau ac yna'n ei dynnu i ffwrdd mewn rhan ddiweddarach o'u ffurflen. Fodd bynnag, byddai ein datganiadau blaenorol yn adrodd am wastraff wedi'i ryddhau o fewn y categori 'wedi'i ryddhau neu'i ddisgowntio' ond nid fel rhan o'r categori cyfradd is, felly nid yw hyn wedi golygu newid yng nghyflwyniad y data dros amser.

Yn ein **gwybodaeth am ansawdd**, rydym wedi ychwanegu gwybodaeth newydd am y rhesymau dros y gwahaniaethau rhwng y data o ffurflenni Treth Gwarediadau Tirlenwi a data a'r data a gesglir gan Cyfoeth Naturiol Cymru ar wastraff i mewn ac allan o safleoedd gwastraff trwyddedig. Mae hyn yn berthnasol ar gyfer gwastraff wedi'i ryddhau.

Ansolfedd cwsmer

Mae'r system Treth Gwarediadau Tirlenwi yn caniatáu rhoi credyd yn erbyn y dreth sy'n ddyledus ar gyfer ansolfedd cwsmer. Mae hyn pan fydd cwsmer gweithredwr safle tirlenwi wedi mynd allan o fusnes ac yn methu â thalu'r gweithredwr am y gwastraff a gafodd ei waredu i dirlenwi.

Yn flaenorol, cafodd swm bychan iawn o greddyd ei hawlio gan un gweithredwr yn ystod chwarter adrodd Gorffennaf i Fedi 2018. Fodd bynnag, gwrthododd Awdurdod Cyllid Cymru y cais hwn ac roedd treth yn ddyledus ar y swm hwn.

Cafodd swm bach o greddyd ei hawlio gan un gweithredwr ar gyfer y chwarter adrodd Gorffennaf i Fedi 2019. Cymeradwyodd Awdurdod Cyllid Cymru yr hawliad. Yn y datganiad ystadegol hwn, rydym wedi tynnu y swm wedi'i hawlio o gyfanswm y dreth sy'n ddyledus.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Gwarediadau esempt

Gall rhai enghreifftiau o waredu deunyddiau gael eu hystyried yn **esempt rhag Dreth Gwarediadau Tirlenwi** ac felly ni fyddant yn cael eu hadrodd i Awdurdod Cyllid Cymru. Nid ydym yn casglu data ar y gwarediadau esempt hyn.

Nôl i dop y dudalen

Manylion cyswllt

Ystadegydd: Dave Jones

Rhif ffôn: 03000 254 729

E-bost: data@acc.llyw.cymru

Rydym yn croesawu galwadau a gohebiaeth yn Gymraeg.

Cyfryngau

Rhif ffôn: 03000 254 770

E-bost: newyddion@acc.llyw.cymru

Rydym yn croesawu galwadau a gohebiaeth yn Gymraeg.

Awdurdod Cyllid Cymru
Welsh Revenue Authority

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).

Efallai na fydd y ddogfen hon yn hollol hygyrch.

Drllenwch ein [datganiad hygyrchedd](#) i gael rhagor o wybodaeth.

Cafodd y ddogfen hon ei lawrlwytho o LLYW.CYMRU, efallai nad dyma'r fersiwn mwyaf diweddar.

Ewch i <https://www.llyw.cymru/ystadegaur-dreth-gwarediadau-tirlenwi-gorffennaf-medi-2023-html> i weld y fersiwn ddiweddaraf.

Gwybodaeth am [hawlfraint](#).